

Številka: MN 2013-03-01
Datum: 11. marec 2013

ga. Danica Langerholc
Občina Škofja Loka
Mestni trg 15
4220 Škofja Loka

**Zadeva: Pregled stanja obcestnega drevoreda divjega kostanja ob Cesti v
Vincarje, Občina Škofja Loka – strokovno mnenje arborista**

V vašo evidenco ter nadaljnjo proučitev vam pošiljamo strokovno mnenje o stanju in priporočenih ukrepih za obcesten drevored navadnega divjega kostanja (*Aesculus hippocastanum*), ob Cesti v Vincarje, Občina Škofja Loka.

Na pobudo ga. Danice Langerholc iz Občine Škofja Loka in Urške Kovač Mrak se je 21. februarja 2013 opravili terenski sestanek glede drevoreda divjega kostanja, predebatirali so se načrti in problematika za obravnavano lokacijo.

Terenski ogled stanja dreves je bil opravljen dne, 21. februarja 2013 iz strani Tanje Grmovšek, cert. arborista, z opravljenim strokovnim izpitom za arborista svetovalca in veljavno ISA mednarodno licenco ML-0333A. Opravil se je »osnovni« pregled stanja dreves z uporabo metode VTA (Visual Tree Assessment), iz tal. Opozarjamo, da se vse zapisano v strokovnem mnenju nanaša na stanje dreves v času terenskega pregleda (neolistano stanje, zimske razmere).

Del območja Ceste v Vincarje je obravnavano kot zavarovano območje pri Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Pripravljen strokovno mnenje arborista se lahko uporabi za usklajevanje interesov in pridobivanje potrebnih soglasij.

Naša poklicna etika nam narekuje, da zastopamo ISA etični kodeks ter pravila in smernice sodobne arboristične stroke. V skladu z navedenim so bili opravljeni pregledi stanja dreves in pripravljeno strokovno gradivo.

Opozarjamo, da se stanje dreves ves čas spreminja, saj so drevesa živa bitja! In da iz starih, poškodovanih, slabše vitalnih, neprimerno obrezanih dreves žal ne moremo narediti mladih, lepih in zdravih dreves! Največ lahko za drevesa naredimo od začetka njihove rasti s pravilno izbiro ter pravočasno, načrtno in pravilno nego.

Lepo pozdravljeni!

Tanja Grmovšek

Nega dreves **ARBORIST**
Tanja GRMOVŠEK s.p.
Gospejna ulica 7
2000 Maribor

V vednost:
- naslovnik (preko elektronske pošte)
- ga. Urška Kovač Mrak (preko elektronske pošte)
- arhiv Arborist

1. Območje obravnave

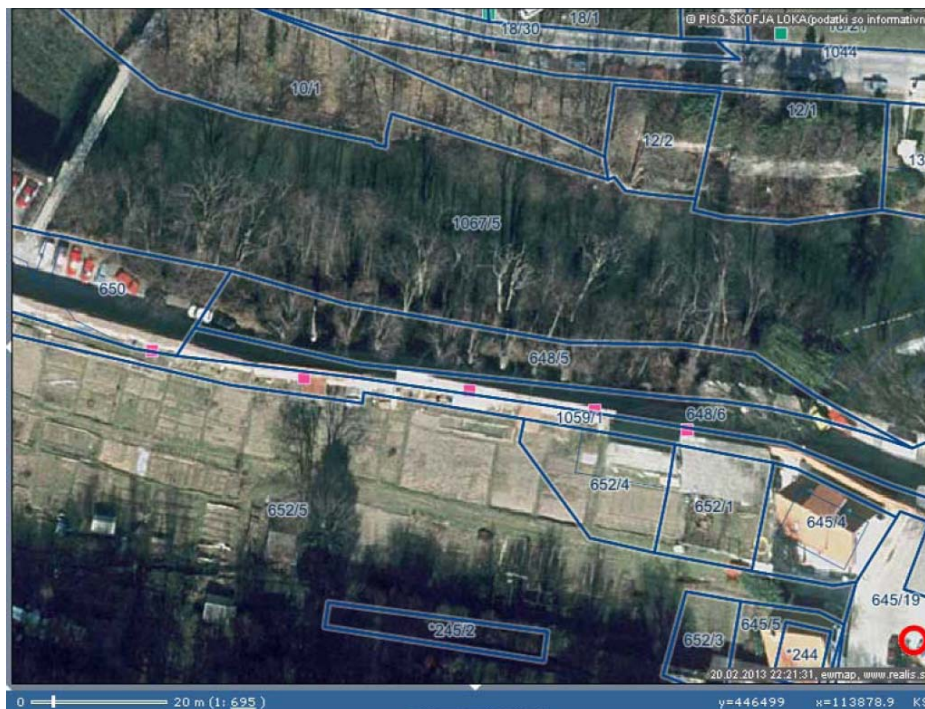
Slika 1: Obravnavan drevored divjega kostanja se nahaja na meji različnih parcel; največ dreves se nahaja na parcelni št. 648/5, drevesa pa mejijo na parcelno št. 648/6; pri ZVKDS se v območju »mestnega jedra« predvidoma nahajata 1-2 drevesa (vir podlage: MK Situla, 2013)

Slika 2: Obravnavano območje pri ZVKDS na Franciscejskem katastru (1823-1869), kjer je vidno da v času njegovega nastanka drevored še ni obstajal (vir podlage: MK Situla, 2013)

Slika 3: Digitalni ortofoto posnetek Ceste v Vincarje, Občina Škofja Loka – črno beli posnetek je bil narejen 27.7.1997; vidno je, da so bile že v času posnetka krošnje dreves v drevoredni liniji zelo majhne – predvidoma so bila že takrat drevesa zelo močno obrezana (vir podlage: PISO, 2013)

Slika 4: Digitalni ortofoto posnetek Ceste v Vincarje, Občina Škofja Loka – barvni posnetek je bil narejen 20.4.2011; v drevoredni liniji lahko preštejemo vsaj 13 dreves (vir podlage: PISO, 2013)

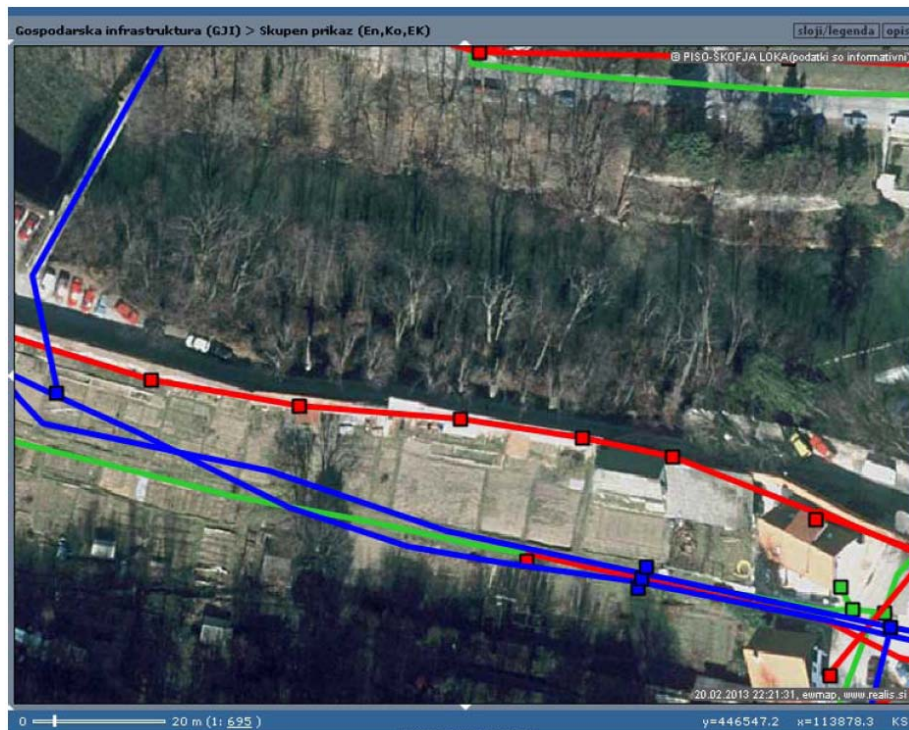
Slika 5: Digitalni ortofoto posnetek Ceste v Vincarje, Občina Škofja Loka –posnetek je bil narejen leta 2006; zaradi časa posnetka je vidna sklenjenost in izrazita asimetričnost krošenj v drevoredni liniji (vir podlage: NV Atlas, 2013)

Slika 6: Digitalni ortofoto posnetek Ceste v Vincarje, Občina Škofja Loka –posnetek je bil narejen leta 2011; na posnetku so vidne izrazito majhne krošnje v drevoredni liniji in nesklenjenost drevesnih krošenj (vir podlage: NV Atlas, 2013)

Slika 7: Vrisana zavarovana območja kulturne dediščine na javno dostopnem portalu PISO (vir podlage: PISO, 2013)

Slika 8: Vrisan potek komunalnih vodov na javno dostopnem portalu PISO; vidno je, da v obcestnem kostonjevem drevoredu komunalni vodi niso vrisani oz. naj ne bi potekali, kar olajša nadomestne saditve (vir podlage: PISO, 2013)

2. Stanje dreves v kostanjevem drevoredu ob Cesti v Vincarje

Lokacija ogleda: drevored divjega kostanja, Cesta v Vincarje, Občina Škofja Loka

Datum ogleda in analize stanja: 21. februar 2013

Terensko delo in priprava gradiva: Tanja Grmovšek, ISA cert. arborist, mednarodna licenca ML-0333A

Uporabljene metode: osnovni pregled stanja dreves opravljen iz tal z metodo VTA (Visual Tree Assessment); indeks stanja drevesa določena po prilagojenem Websterju (1979); vitalnost po Roloffu ((2001), Wessollyu in Erbu (1998) - upoštevanje faze neolistanosti; potencialna nevarnost po Matheny in Clark (1994)

Slika 9: Pogled skozi drevored od vzhoda proti zahodu, Cesta v Vincarje (ponekod imenovana tudi Blaževa ulica); prehod mimo grajskega obzidja na eni strani in drevoreda na drugi strani je za večja tovorna vozila zelo zahteven (vir fotografije: Arborist, 2013)

V času terenskega pregleda stanja se je na območju drevoreda nahajalo 11 dreves. V nekajkrat prekinjeni enostranski drevoredni liniji predvidoma manjkata vsaj 2 drevesa (zabeležena panja). Glede na razdalje med drevesi in njihovo razporeditev so bila drevesa sajena načrtno, v drevoredni liniji, na medsebojni razdalji ~4 m., kar je za tako veliko drevesno vrsto zelo majhna razdalja.

Rastišče dreves je za rast in razvoj dokaj ugodno, zbitost talne podlage je majhna. Drevesa se nahajajo na robu brežine, ki se strmo spušča proti Sevski Sori. Močan veter najpogosteje piha iz zahoda, občasno pa tudi iz severa. Vesta v Vincarje je redno uporabljena kot glavna dostopna pot za celotno območje Vincarjev. V Vincarjih se nahaja kar nekaj industrijskih objektov, ki za svoje delovanje zahtevajo težka tovorna vozila.

Korenine pri drevesih v času terenskega pregleda zaradi zasutosti s snegom niso bile vidne.

Koreničnik je bil pri večini dreves slabše viden, pri nekaterih je zasut. Natančen pregled koreničnikov se zaradi zasutosti s snegom v času terenskega pregleda ni mogel opraviti. Pri nekaterih drevesih so bili v območju koreničnika zabeleženi rizomorfi štorovke (*Armillaria* sp.). Pri

kar nekaj drevesih se bil v območju koreničnika zabeležen večji notranji razkroj lesnih tkiv in odmrtje glavnih korenin (obstaja možnost zvrnitve celotnih dreves).

Debla so pri nekaterih drevesih močnejše poškodovana (antropogeni vzroki). Kar nekaj debel dreves ima v območju debla trosnjake gliv (*Schizophyllum commune*, *Inonotus dryadeus*, *Trametes versicolor*). Pri nekaterih drevesih je skorja odmrla in na deblu že odstopa. Eno drevo ima pa tudi horizontalne razpoke v območju lesa. Pri enem drevesu smo ob odstranitvi dela skorje pod skorjo našli netopirja (potrebno upoštevati v primeru zamenjave drevoreda – namestitve nadomestnih »netopirnic« na bližnja drevesa).

Krošnje dreves so močno dvignjene, v preteklosti so bila drevesa nekajkrat obglavljena (neustrezna tehnika obrezovanja, ki drevesu odstrani konce vseh vej, drevo sčasoma razvije gosto sekundarno krošnjo; habitus se popolnoma spremeni). Pri večini dreves je velikost krošenj ena tretjina višine dreves. Spodnji deli glavnih vej so pri nekaterih drevesih močnejše poškodovani. Vsa drevesa imajo v krošnji manjše suhe veje, več kot polovica dreves ima prisotne tudi večje suhe veje oz. odmrla večja dela krošnje. Vsa drevesa imajo večje neprerasle reze, z velikim razkrojem lesnih tkiv. Večina dreves ima prisotne številne dupline.

Slika 10: V digitalni ortofoto posnetek (2011) vrisanih obravnavanih 11 dreves navadnega divjega kostanja, ob Cesti v Vincarje, M 1:1695; s svetlo sivo sta vrisana tudi dva panja; viden je daljši razmak (~12 m) med drevesom AEHI #3 in AEHI #4 (vir podlage: PISO, 2013, vris: Arborist, 2013)

Obstaja velika verjetnost, da je bil drevored v času svoje saditve popolnoma sklenjen. Na daljšem razmiku med drevesom AEHI #3 in AEHI #4 je bila v času terena viden strmejši del brežine, ki sega skoraj do ceste (na tem delu se prav tako nahaja krajša horizontalna letev).

Navadni divji kostanj je v zadnjih dveh desetletjih **močnejše prizadet z žuželko**, listnim zavrtačem (*Cameraria ohridella*) in/ali **glivo**, listno sušico (*Guignardia aesculi*). Obe povzročata hitrejše rjavenje in odpadanje listne površine na navadnih divjih kostanjih. Problem je v veliki meri »estetski«, saj so drevesa brez listov že v času polne olistanosti drugih drevesnih vrst (s svojimi nujnimi procesi pa so že zaključila, zmanjšan je le letni prirastek). Absolutno odsvetujemo vse kemične pripravke v obliki »injeciranja« v drevo, predvsem zaradi nastanka dodatnih mikro poškodb na že tako slabo vitalnih drevesih, ki imajo zgolj tanek sloj zdravega lesa.

Drevesa navadnega divjega kostanja ne prenesejo zimskega soljenja cest. To dejstvo je potrebno upoštevati pri vseh morebitnih nadomestnih saditvah, s ciljem obnove tega za Škofjo Loko pomembnega drevoreda.

Zaradi časa terenskega ogleda pred vegetacijsko dobo opozarjamo, da se ni opravi popoln **pregled vitalnosti dreves** (najustrezneje bi bilo v času polne olistanosti). V primeru želje po čim daljšem ohranjanju nekaterih dreves predlagamo, da se opravi izreden pregled stanja maja/junija 2013.

Po metodi Wessolly in Erb (1998) ter tudi Roloffu (2001) so bila obravnavana drevesa uvrščena v različne razrede, pretežno pa se nahajajo v **4. in 5. vitalnostnem razredu** (glej tabelo 1). Za večjo točnost bi se morala vitalnost dreves ponovno preveriti v času vegetacijske dobe (maja/junija 2013), saj se metoda nanaša tudi na čas polne olistanosti krošnje.

1. odlična vitalnost, zdravo drevo: poškodovanost 0 – 15%; večjih poškodb ni videti; obod krošnje je sklenjen; manjše poškodbe nimajo pomena (kot sta nekaj manjših listov in zmanjšan prirastek); ni vidnih večjih mehanskih poškodb zaradi antropogenih dejavnikov
2. povprečna vitalnost, lažje poškodovano drevo: poškodovanost 16 – 29%; na drevesu je nekaj manjših poškodb; v krošnji so vidni prvi znaki presvetlitve; možni so še zmanjšan prirastek, manjše listje, manj zeleno listje, itd.; poškodbe so tolikšne, da ne ogrožajo nadaljnega uspešnega življenja; ob izgubi 30% listnega aparata je drevo domnevno še vedno sposobno proizvesti enako količino ogljikovih hidratov kot idealno drevo iste vrste; listov ima manj, a so bolj osvetljeni in zato učinkovitejši.
3. zadovoljiva vitalnost, občutno poškodovano drevo: poškodovanost 30 – 59%; drevo je očitno poškodovano; obod krošnje je pretrgan, za kar je krošnja prosojna; prirastki poganjkov so zmanjšani; posamezne veje na obrobju krošnje manjkajo ali so suhe; proizvodnja ogljikovih hidratov in energijske rezerve so znižane do te mere, da rast stagnira; kljub temu je drevo sposobno v takšnem stanju še dolgo živeti, celo desetletja.
4. slaba - precej slaba vitalnost, močno – zelo močno poškodovano drevo: poškodovanost 60 – 99%; drevo je poškodovano do mere, ko ne more več zadovoljivo oskrbovati celotne krošnje; izničen prirastek je opazen predvsem na poganjkih vrha in sredine krošnje; v notranjosti krošnje in v spodnjem delu se lahko nahajajo adventivni poganjki; v kasnejših fazah se lahko vrhovi posušijo, celotni deli krošnje odmrejo, živi oz. zeleni deli pa se prostorsko omejujejo; s proizvodnjo ogljikovih hidratov drevo sčasoma ne more več preskrbeti samega sebe, a je proces umiranja zelo razvlečen; z raznimi ukrepi je stanje še mogoče izboljšati (npr. z aktiviranjem adventivnih poganjkov).
5. mrtvo drevo, odstotna poškodovanost 100%; drevo je mrtvo, les bo polagoma razkrojen; drevo bo v zadnji fazi dokončno padlo.

Tabela 1: Razlaga vitalnostnih razredov po Wessolly in Erb (vir: Arborist, 2013)

Vsem obstoječim drevesom (11 drevesom) se je z merilnim trakom **izmeril obseg debla** na višini 1,3 metra ($d_{1,3}$) od tal. Iz obsega se je nato izračunal premer debla in vnesel v tabele.

Glede na naše predhodne **analize letnega priraščanja dreves – analiza branik** na kolutih odstranjenih hruškovih dreves (priprava strokovnega mnenja za hruškov drevored tepk v Vojniku) lahko ocenimo, da so drevesa v zelo grobem povprečju letno priraščala v debelino od ~0,5 cm/leto do 0,8 cm/leto. S tem ocenjujemo da je večina dreves ob Drevoredni ulici starih do 45 let (največ 50 let), tako bi naj bile sajene v 60. letih prejšnjega stoletja.

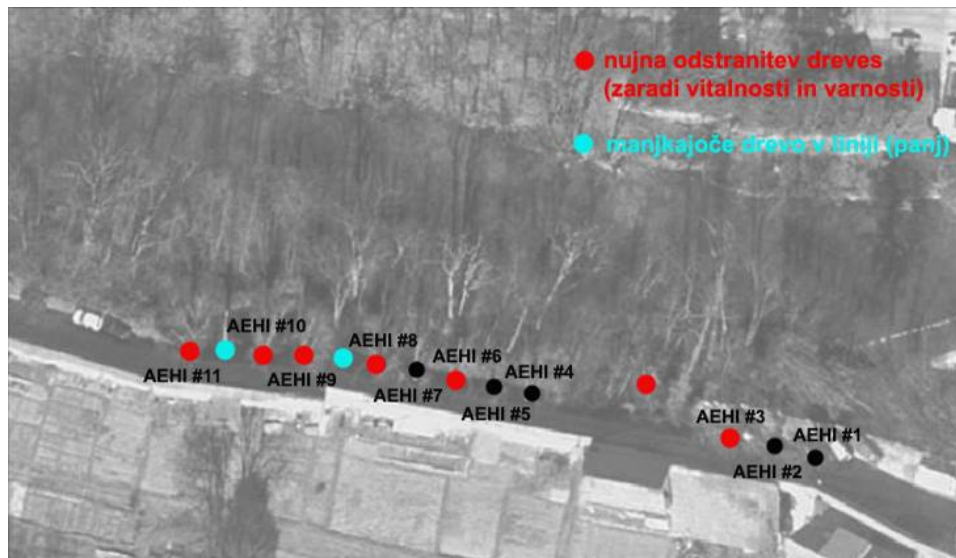
zap.št.	ŠIFRA DV (lat.)	obseg debla ($d_{1,3}$)	premer debla ($d_{1,3}$)
#01	AEHI	220 cm	70 cm
#02	AEHI	270 cm	86 cm
#03	AEHI	166 cm	53 cm
#04	AEHI	210 cm	67 cm
#05	AEHI	140 cm	45 cm
#06	AEHI	198 cm	63 cm
#07	AEHI	185 cm	59 cm
#08	AEHI	228 cm	73 cm
#09	AEHI	211 cm	67 cm
#10	AEHI	252 cm	80 cm
#11	AEHI	225 cm	72 cm

Tabela 2: Analiza obsegov dreves – Cesta v Vincarje; šifra AEHI – navadni divji kostanj (vir: Arborist, 2013)

3. Priporočeni in nujni vzdrževalni ukrepi

Lastnik se mora na podlagi podanih priporočil in predvidene debate med vsemi pristojnimi odločiti kakšni ukrepi se bodo izvedli (glede na podano strokovno mnenje arborista, kratkoročne in dolgoročne cilje, delno/celostno obnovo ceste in finančne vire). V strokovnem mnenju podajamo splošne smernice za dva predloga vzdrževanja obravnavanega območja drevoreda.

Predlog 1: nujna odstranitev predlaganih dreves in hkrati kratkoročno / srednjeročno ohranjanje preostalih dreves

Slika 11: V DOF posnetek (2011) vrisani ukrepi za predlog 1, Cesta v Vincarje, M 1:1695; z rdečo piko je označenih 6 dreves predlaganih za nujno odstranitev, s svetlo modro sta vrisana dva panja, s črno piko so vrisana drevesa predlagana za ohranjanje (vir podlage: PISO, 2013, vris: Arborist, 2013)

Predlog 1 zajema naslednja vzdrževalna dela:

- nujno odstranitev 6 dreves navadnega divjega kostanja v drevoredu ob Cesti v Vincarje (AEHI #3, AEHI #6, AEHI #8, AEHI #9, AEHI #10, AEHI #11) in odstranitev zelo slabo vitalnega manjšega drevesa (premer 20 cm) zahodno od AEHI #3
 - panji dreves se naj čim bolj znižajo, ni jih pa potrebno odstranjevati s celotnim koreninskim sistemom
- čim daljše ohranjanje preostalih 5 dreves divjega kostanja v tem drevoredu (AEHI #1, AEHI #2, AEHI #4, AEHI #5, AEHI #7)
 - obvezno se mora izvesti tehnika obrezovanja - »čiščenje krošenj starih in že obglavljenih dreves« (odstranitev vseh suhih, zlomljenih, poškodovanih in potencialno nevarnih vej)
 - obvezno se mora opravljati redna + izredna kontrola stanja teh dreves (na 2-3 mesece) in po potrebi dodatno ukrepati
 - v primeru ohranjanja priporočamo tudi dodatne arboristične metode za ugotavljanje debeline zdravega lesa v notranjosti debel in obsega razkroja lesnih tkiv

Predlog 1 je zgolj začasna rešitev za ta drevored. S tem ukrepom se bo drevoredna linija še bolj razdrobila in izgubila na nekaterih svojih funkcijah. Drevesa predvidena za čim daljše ohranjanje bodo zahtevala kar precej finančnega vložka. Potrebna bo velika pozornost pri gradbenih delih.

Predlog 2: odstranitev vseh starih obstoječih dreves v drevoredu, celostna ureditev Ceste v Vincarje in nadomestna saditev ustrezne drevesne vrste

Slika 12: V digitalni ortofoto posnetek (2011) vrisani ukrepi za predlog 2, Cesta v Vincarje, M 1:1695; z rdečo piko je označenih 11 dreves + vsaj 1 drevo, predlaganih za odstranitev zaradi celostne obnove ceste in tega drevoreda (vir podlage: PISO, 2013, vris: Arborist, 2013)

Predlog 2 zajema naslednja vzdrževalna dela:

- odstranitev vseh 11 dreves navadnega divjega kostanja v drevoredu ob Cesti v Vincarje (AEHI #1 - AEHI #11) in odstranitev zelo slabo vitalnega manjšega drevesa (premer 20 cm) zahodno od AEHI #3 ter odstranitev samosevnih drevesnih in grmovnih vrst v svetlem območju predvidenih novih / nadomestnih dreves
 - o panji dreves se naj čim bolj znižajo, ni jih pa potrebno odstranjevati s celotnim koreninskim sistemom
 - o rastri za nova drevesa se naj načrtujejo med starimi panji
- saditev nadomestnega drevoreda
 - o izbira ustrezne drevesne vrste ali sorte, nabava kvalitetnih sadik (vsaj 16/18, s koreninsko grudo), ustrezno sajenje (ne pregloboko), izvajanje rednih vzdrževalnih del za mlada drevesa
 - o obvezno se mora opravljati redna kontrola stanja teh dreves (sprva 2× na leto, kasneje 1× na leto) in po potrebi dodatno ukrepati

Predlog 2 je velik poseg v prostor, a predstavlja dolgoročno rešitev ureditve tega drevoreda. S tem ukrepom se bo drevoredna linija ponovno vzpostavila in sčasoma vse bolj pridobivala na svojih funkcijah. Celostna zamenjava drevoreda bo zahteval velik finančen vložek in zahtevala kasnejše redne vzdrževalne ukrepe. Izvedba gradbenih del bo lažje in finančno manj zahtevno (ni potrebne zaščite obstoječih dreves,...). Nadomestne saditve se naj izvedejo po zaključku gradbenih del.

V primeru da se izvede predlog 2 je nujno potrebno predhodno ustrezno obvestiti javnosti (občani, mediji, lokalne samoinciative in društva).

3.1 Obrezovanje obstoječih dreves

Priporočamo, da se od delavcev ali zunanjih izvajalcev obrezovanja/obžaganja dreves iz strani lastnika zahteva pravilna izvedba tehnik obrezovanja ter izvedba ustrezne rezi (upoštevanje vejnega ovratnika, zmanjševanje teže vej pred zaključno rezjo).

Izredno pomembno za srednjeročno do dolgoročno varnost in dolgoživost dreves je, da se dreves z neprimernimi tehnikami obžaganja ne »obglavi«! **Drevesa morajo po obrezovanju ohraniti svoj naraven habitus.** Lastnik lahko od izvajalca zahteva, da dela opravi v skladu z Evropskimi navodili za obžaganje dreves (EAC, 2/2005), ki so prevedena v slovenščino.

3.2 Predvidena gradbena dela in drevesa

Na sestanku nam je bilo sporočeno, da se na območju Ceste v Vincarje obetajo gradbena dela (obnova in utrjevanje asfaltne površine – predvidevamo da bo prišlo tudi do širjenja zaradi odtokov, ureditev bankine in izlivov).

V primeru, da se bo cesta rekonstruirala in drevored celostno obnovil, predlagamo, da se nova drevoredna linija čim bolj odmakne od prometne površine (večja varnost in preglednost, manj konfliktov v prihodnosti). Predlagamo, da se vsi izlivi ter druge načrtovane cestne ureditve uredijo tako, da predvsem izlivi ne bodo segali v zaščitno območje novih dreves (tloris drevesne krošnje novih dreves).

V primeru delnega ohranjanja nekaterih obstoječih dreves je potrebno paziti, da v času preplastitve asfaltne površine ne pride do večjih poškodb korenin, koreninčnika, spodnjega dela debel in krošnje dreves. Zaradi zračnosti pod asfaltno površino je ob delni rekonstrukciji smiselno urediti debelejši zgornji ustroj, ki bi preprečeval dvig asfaltne površine zaradi širjenja / dviganja korenin. Upoštevati je potrebno, da se z odstranitvijo obstoječe asfaltne površine spremeni obtežitev na morebitne korenine pod cesto in s tem tudi statika drevesa.

3.3 Nadomestne saditve

Ne glede na izbrano drevesno vrsto ali sorto priporočamo, da se izberejo drevesne sadike z že oblikovano drevesno krošnjo in naravno razvitim habitusom. Predlagamo, da se v obcestni prostor na območju Škofje Loke sadijo drevesne sadike velikosti vsaj 16/18 (obseg drevesa izmerjen na 1 m višine), s koreninsko grudo, kvalitetne, brez poškodb in zdrave (brez bolezni in škodljivcev). Velikost koreninske grude mora ustrezati velikosti drevesne sadike. Najugodnejši čas sajenja je v jeseni (zaključek vegetacijske dobe) in nekoliko manj ugoden, a še vedno primeren v začetku pomladi (pred začetkom vegetacijske dobe).

Opora se naj namesti izven koreninske grude(!), po enem do dveh letih jo je priporočljivo odstraniti. Izvedena mora biti primerna priveza dreves, ki ne sme povzročiti poškodb debla. Na novih drevesih je priporočljivo, da se v prvih desetih letih vsaj 2-3× izvesti strukturalni rez.

Zaradi izredno omejene lokacije (vrh strme brežine na eni strani ter cesta in grajski zid na drugi) za nadomestno saditev tega obcestnega drevoreda predlagamo, da se za nov drevored predhodno zagotovi ustrezen rastni prostor. Prav tako predlagamo povečanje medsebojne razdalje med drevesi (rastra), iz 4 m na 8 – 10 m (odvisno od izbrane drevesne vrste). Prouči se naj možnost saditve na začetku drevoreda (na vzhodni strani), kjer se obstoječa drevesa nahajajo na / ob umetnem platoju (kjer lahko parkirajo 3-4 avtomobili) in na koncu drevoreda (na zahodni

strani), kjer se obstoječ drevored zaključí, nadomestni / nov drevored pa bi lahko segal vse do brvi čez reko Selško Soro.

Na območju brežine bo potrebno predhodno odstraniti nekatere samosevne drevesne ter večje grmovne vrste, ki bi zaradi razraščanja svojih krošenj močneje posegale v rastni prostor novih dreves (preprečitev utesnjenosti krošenj in pomanjkanja svetlobe). Potrebno je upoštevati, da se bo večina novih krošenj morala razraščati v stran od ceste, torej proti reki Sevške Sore.

Glede na lokacijo in rastišče mora izbrana nova/nadomestna drevesna vrsta ustrezati sledečim pogojem: obcestni prostor, ustrezen končni habitus ob upoštevanju cestnega prometa (visoka vozila do 4,5 m!!!) in ozkosti Ceste v Vincarje, pretežno sončna lega, delno pokrito rastišče, pH talne podlage (naj se predhodno izmeri).

Predlagamo zamenjavo drevesne vrste za ustreznjšo vrsto ali sorto. Ker se je lokacija Ceste v Vincarje obravnavala tudi v sklopu natečaja »Ureditev odprtih javnih površin starega mestnega jedra Škofje Loke ter ureditev obrežja obeh Sor« (marec 2013, ZAPS, sklop A1 – Blaževa ulica; glej prilogo 1) menimo, da bodo v sklopu natečaja podani nekateri predlogi, ki se naj uskladijo s podanimi smernicami v tem strokovnem mnenju arborista.

V primeru, da se na vsak način želi ohranjati historična drevesna vrsta »divji kostanj«, navajamo nekaj splošnih smernic glede vrste, križancev in sort:

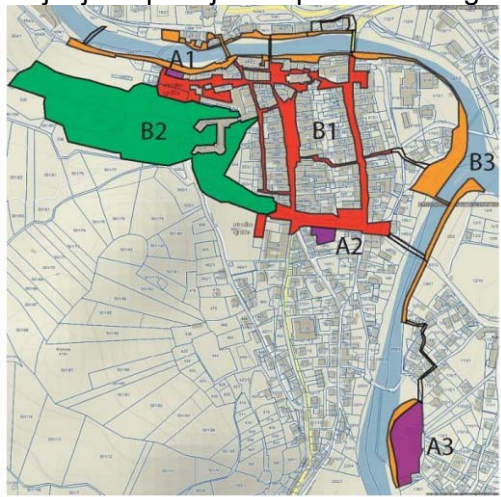
- *Aesculus hippocastanum* - navadni divji kostanj (visoko drevo 20-25-30m; širina krošnje ~20m; enaka vrsta kot stara zasaditev drevoreda, liste močneje prizadeneta listna sušica in listni zavrtač)
- *Aesculus hippocastanum* »Baumannii« - sorta navadnega divjega kostanja (visoko drevo 20-25m; širina krošnje ~15m; sterilni cvet, brez plodov, zato je primeren za obcestna drevesa, nekoliko nižji)
- *Aesculus hippocastanum* »Pyramidalis« - sorta navadnega divjega kostanja (srednje visoko drevo 10-20-25m; širina krošnje ~6m; zaradi svoje ožje krošnje je zelo primeren za obcestna drevesa)
- *Aesculus x carnea* »Briotii« - rdečecvetni križanec divjega kostanja (srednje visoko drevo 15 -20m; odpornejši na glive in žuželke, počasneje rastoč)

Priloga 1: Natečaj ZAPS: »Ureditev odprtih javnih površin starega mestnega jedra Škofje Loke ter ureditev obrežja obeh Sor«

Rok oddaje: 01.03.2013; Naročnik: Občina Škofja Loka

Javni, odprti, anonimni, enostopenjski natečaj. Idejni za območje Pogorišča ob Pepetovem klancu, del ob Blaževi ulici ter kopalno območje v Puštalu in projektni za odprte javne površine starega mestnega jedra in grajskega kompleksa ter ureditev obrežja obeh Sor za izbiro strokovno najprimernejše rešitve za ureditev odprtih javnih površin starega mestnega jedra Škofje Loke ter ureditev obrežja obeh Sor.

Predmet razpisanega natečaja je celovito urbanistično arhitekturno in krajinsko-arhitekturno urejanje odprtih javnih površin starega mestnega jedra Škofje Loke in obrežja obeh Sor.

Območje obdelave natečaja (vir podlag: http://www.zaps.si/index.php?m_id=natecaji_aktualni&nat_id=127)

Idejni del natečaja obsega ureditev:

- A1. del ob Blaževi ulici,
- A2. območje Pogorišča na Pepetovem klancu,
- A3. kopalno območje v Puštalu.

Projektni del natečaja zajema celovito ureditev treh med seboj povezanih sklopov:

- B1. odprtih javnih površin starega mestnega jedra: Mestnega trga, Spodnjega trga, Cankarjevega trga, Pepetovega klanca, Blaževe ulice in Klobovsove ulice z vidika tlakovanja, ozelenitve, zasnove osvetlitve, urbane opreme, prezentacije kulturne in naravne dediščine,
- B2. odprtih javnih površin grajskega kompleksa z vidika ureditve obstoječih in novih poti, zasaditve, tlakovanja, zasnove osvetlitve, urbane opreme, prezentacije kulturne in naravne dediščine,
- B3. obrežja obeh Sor od brvi na Novem svetu do Sotočja in naprej do kopalnega območja v Puštalu z vidika urejanja brežin, poti in rekreacijskih površin ob rekah, zasnove tlakovanja, osvetlitve, urbane opreme, prezentacije naravne in kulturne dediščine.

Predmet natečaja je tudi konceptualna zasnova urbane opreme v vseh natečajnih sklopih (klop, svetila, varovalna ograja, ...).

Priloga 2: **Fotodokumentacija stanja dreves v obcestnem drevoredu, Cesta v Vincarje, Škofja Loka**

Sliki 13 in 14: Drevo z oznako AEHI #1 (prvo v liniji) se nahaja v drevoredu Cesta v Vincarje (vir fotografij: Arborist, 2013)

Sliki 15 in 16: Drevo z oznako AEHI #2 (drugo v liniji) se nahaja v drevoredu Cesta v Vincarje (vir fotografij: Arborist, 2013)

Sliki 17 in 18: Drevo z oznako AEHI #3 se nahaja v drevoredu Cesta v Vincarje (vir fotografij: Arborist, 2013)

Sliki 19 in 20: Drevo z oznako AEHI #4 (prvo v liniji) se nahaja v drevoredu Cesta v Vincarje (vir fotografij: Arborist, 2013)

Sliki 21 in 22: Drevo z oznako AEHI #5 (na levi sliki – desno drevo; na desni sliki – levo drevo) se nahaja v drevoredu Cesta v Vincarje (vir fotografij: Arborist, 2013)

Sliki 23 in 24: Drevo z oznako AEHI #6 se nahaja v drevoredu Cesta v Vincarje (vir fotografij: Arborist, 2013)

Sliki 25 in 26: Drevo z oznako AEHI #7 (na levi sliki – desno drevo; na desni sliki – levo drevo) se nahaja v drevoredu Cesta v Vincarje (vir fotografij: Arborist, 2013)

Sliki 27 in 28: Drevo z oznako AEHI #8 (na levi sliki – levo drevo) se nahaja v drevoredu Cesta v Vincarje (vir fotografij: Arborist, 2013)

Sliki 29 in 30: Drevo z oznako AEHI #9 (na desni sliki – prvo drevo v liniji) se nahaja v drevoredu Cesta v Vincarje (vir fotografij: Arborist, 2013)

Sliki 31 in 32: Drevo z oznako AEHI #10 (na levi sliki – desno drevo) se nahaja v drevoredu Cesta v Vincarje (vir fotografij: Arborist, 2013)

Sliki 32 in 33: Drevo z oznako AEHI #11 (na levi sliki – desno drevo) se nahaja v drevoredu Cesta v Vincarje (vir fotografij: Arborist, 2013)